

15. Sola Scriptura

Drie maanden geleden kwamen André, Gerard en ik bij elkaar. We zouden deze studiedag voorbereiden.

Een verdeling maken van de onderwerpen waar we graag over wilden spreken.

Die verdeling zou dan ook gebaseerd moeten zijn op onze persoonlijke voorkeuren.

Het werd al snel duidelijk.

André zou de inleiding verzorgen.

Hij zou een algemene beschouwing houden over 500 jaar Reformatie.

Wat de betekenis daarvan is voor het heden en voor de toekomst.

Gerard zou daarna de grote thema's van de Reformatie behandelen.

Wat is dat: *sola fide*, *sola gratia* en *sola scriptura*?

En ik moest natuurlijk ook nog wat doen.

Ik vertelde aan André en Gerard wat ik bedacht had.

Ik noemde mijn verschillende ideeën.

Al mijn ideeën werden onmiddellijk, resoluut, van de tafel geveegd.

Daar waren André en Gerard heel stellig in.

Wat ik bedacht had, was niet zo geschikt voor de studiedag.

Mijn broeders hadden nog goede argumenten ook.

Ik moest ze gelijk geven.

Maar nu had ik dus wel een probleem.

Want ik had mijn presentatie al maanden geleden voorbereid.

En nu vonden mijn broeders mijn ideeën toch niet zo passend.

Ik was een beetje uit het veld geslagen.

Ik zei: 'Jullie hebben nu je onderwerp, maar ik dan?'

De mannen zeiden: 'Tja ...'

En toen gingen zij opgewekt naar huis.

Daar zat ik.
Wat nu?

Ik heb in het verleden een aantal toespraken gehouden.
Niet zoveel, hoor.
Maar een paar.
André plaagt mij er altijd mee.
Hij zegt dan: 'Jij hebt eigenlijk maar één boodschap ... de Bereeërs.'
En dan lachen we samen.
Want het is waar.
Ik heb maar één boodschap: de Bereeërs.
Ook vandaag.

De naam 'Bereeërs' is afgeleid van de mannen uit Berea.
In Handelingen 17 worden deze mannen beschreven.
Deze mannen gingen dagelijks de Schriften na.
Waarom?
Nou, om te zien of de boodschap die Paulus en Barnabas brachten, wel zo was.

Waarom heeft de kerk in onze tijd Bereeërs nodig?
Of, beter gezegd: waarom moeten wij eigenlijk *allemaal* Bereeërs zijn?
Het antwoord is heel eenvoudig.
Dat heeft met ons geloof te maken.

Wat is dat: 'ons geloof'?
Wat is eigenlijk 'geloven'?
Volgens het woordenboek betekent 'geloven': 'vertrouwen hebben in de betrouwbaarheid van iemands woorden'.
Oké.
Als je vertrouwen hebt in *de betrouwbaarheid van de woorden van God*, dan ben je dus een gelovige.
Heb je geen vertrouwen in de betrouwbaarheid van de woorden van God, dan ben je dus een ongelovige.

Tot zover is het helder.
Niets aan de hand, zou je zo zeggen.

Toch wel.

Heel veel gelovigen, namelijk, geloven, zoals hun geloofsgemeenschap hen dat voorschrijft.

Deze gelovigen denken er ook niet al te veel over na.

Zij voelen zich veilig in de schoot van hun geloofsgemeenschap.

Maar is dat wel ‘geloof’?

Weet je, wij hebben in onze taal het woord ‘lichtgelovigheid’.

Wat is dat, lichtgelovigheid?

Volgens het woordenboek: ‘dat je geneigd bent iets te geloven, zonder het gecontroleerd te hebben’.

Soms denken we dat we iets geloven.

Maar we hebben het niet gecontroleerd.

Dan zijn wij dus ‘lichtgelovig’.

Soms horen we een boodschap in een kerk.

Of in de christelijke media.

Als we dan verstandig zijn, dan kijken we dat na in onze bijbel.

Of het wel zo is.

Anders zijn we lichtgelovig.

‘Ja, maar’, zeg je, ‘wacht even, wacht even ...

Jij zegt toch steeds dat de bijbel niet goed vertaald is?’

Ja.

Nou, dan heeft het weinig zin om het in de bijbel na te kijken.

Dat is waar.

Twee jaar geleden sprak ik hier ook.

Ik sprak over de bijbelvertaling.

Dat die op veel plaatsen niet juist vertaald is.

Dat er eigenlijk iets anders staat.

Ik vroeg toen: ‘Weet je wel, wat je leest?’

En ik zei toen: ‘Nee, je weet *niet* wat je leest ...

Je denkt dat je weet wat je leest.’

Vorig jaar in Garderen sprak ik ook.

Eigenlijk weer over hetzelfde thema.

Weet je wel, wat je leest?

Vorig jaar in Garderen was ik ook een beetje verontrust.
Omdat ik het gevoel had dat de toehoorders niet verontrust
waren.

Dat de toehoorders mijn toespraak wel interessant vonden.
Dat wel.

Maar dat zij niet *verontrust* waren.
Toch?

Dat dacht ik.
Ik had het mis.

Een paar maanden geleden was ik bij een presentatie van André.
De locatie waar hij sprak, was niet om de hoek.
Het was in Urk.
'Op' Urk, zoals de mensen in Urk dat zelf zeggen.

Mijn vrouw en ik reden er heen.
We namen plaats achter in het zaaltje.
We zaten er nog maar net, toen er een broeder naar ons toe
kwam.
Hij gaf ons een hand.
En hij zei meteen wat hij op zijn hart had.

Hij zei tegen mij: 'Toen ik gisteren in bad lag, heb ik jouw
toespraak van Garderen nog eens beluisterd.'
Ik zei: 'Oké.'
Hij zei: 'Ja, voor de zesde keer.'
Ik zei: 'O.'

Mijn broeder werd geëmotioneerd.
Ik zag beginnende tranen.
Hij zei: 'Toen mijn vrouw voor de eerste keer jouw toespraak
hoorde, heeft ze heel erg gehuild.'
Ik knikte.
Ik kon niets zeggen.
Ik voelde dat ik ook geëmotioneerd werd.
Hij zei: 'Weet je wel, vooral toen je de lijst opnoemde van
woorden, die niet kloppen. Echt verschrikkelijk. Het enige in dit

leven waar we rotsvast op vertrouwden, onze bijbel, bleek niet waar te zijn.’

Ik wist precies wat hij bedoelde.

Ik moest denken aan mijn eigen ervaring, nu bijna veertig jaar geleden.

Dat ik er achter kwam dat de NBG-vertaling op veel plaatsen onjuist vertaald was.

Het was een grote schok.

Weet je wel, wat je leest?

Nee, je weet niet wat je leest.

Je denkt dat je weet wat je leest.

Toen ik daar veertig jaar geleden achter kwam, was dat een keerpunt in mijn leven.

Ik had er nooit bij stil gestaan dat mijn bijbel een vertaling was.

Jij wel?

Nou ik niet.

Theoretisch wist ik dat wel.

Maar ik stond er niet bij stil.

Ik dacht dat mijn bijbelvertaling onfeilbaar was.

Dat er geen fouten in stonden.

Ik vertrouwde er blindelings op.

Maar ik had het nooit gecontroleerd.

Ik was niet gelovig geweest.

Maar lichtgelovig.

Ik herinner mij een bijeenkomst waar ik eens was.

André had daar een magistrale toespraak gehouden over de aeonen.

Na afloop van zijn toespraak konden de aanwezigen vragen stellen.

Een oudere dame vroeg zich af: ‘of ze haar bijbel dan eigenlijk nog wel kon vertrouwen?’

Er ontstond een groot geroezemoes in de zaal.

De vraag van die zuster viel helemaal weg.

De meeste aanwezigen waren al bezig hun spullen in te pakken.

Ik had innig medelijden met mijn oudere zuster.

Ik begreep haar ontreddeering heel goed.
Ook haar wanhoop.
Zij was machteloos.
Zij wilde haar bijbel vertrouwen.
Maar ze had de kennis niet, om het te controleren.

Ik wilde haar eigenlijk aanspreken.
Ik wilde tegen haar zeggen: 'Zuster, we hebben toch de Studiebijbel. Gebruik die.'

De Studiebijbel.
Ken je die?
Daar staat heel veel goede informatie in.
De kennis van 500 jaar Reformatie in Nederland.

500 jaar Reformatie is het thema van deze dag.
Als je aan mij vraagt: wat vind jij het belangrijkste van de Reformatie?
Dan zeg ik: *sola scriptura*, alleen de Schrift.
De Duitse bijbelvertaling van Luther.
In 1521.
De leek kreeg eindelijk Gods Woord in handen.

Nederland kreeg in 1635 zijn Statenvertaling.
Sindsdien zijn er in de loop van de tijd ook andere vertalingen in het Nederlands verschenen.
Bij dit vertaalwerk in de afgelopen 400 jaar zijn er heel veel feiten boven tafel gekomen.
Naast dat vertaalwerk zijn er ook talloze commentaren op die vertalingen geschreven.
En die feiten en dat commentaar vind je in de Studiebijbel.

De Studiebijbel bestaat uit zeventien delen.
Forse boeken.
Vol met feiten.
Soms moet je goed zoeken voor die feiten.
Soms moet je het struikgewas van de theologie opzij schuiven.
Maar de feiten staan er.
Feiten zijn feiten.

Deze Studiebijbel wordt door alle kerkgenootschappen in Nederland van harte ondersteund.

En aanbevolen.

Eigenlijk zou je die Studiebijbel moeten bestuderen.

Ja, zeg je, maar daar heb ik geen zin in, hoor.

Die Studiebijbel bestuderen.

Zeventien delen.

Kom op, zeg.

Je hebt gelijk.

Je laat je liever in een kerkdienst knollen voor citroenen verkopen.

Toch?

Je voorganger spreekt over 'eeuwigheid'.

Maar, lieve broeder, eeuwigheid bestaat niet.

Kun je in de Studiebijbel vinden.

Deel 11, bladzijde 94.

Of je predikant spreekt over de 'hel'.

Maar, lieve zuster, de hel bestaat niet.

Kun je in de Studiebijbel vinden.

Deel 11, bladzijde 533.

Of je hoort dat er eigenlijk niet staat dat 'God een Redder is voor alle mensen'.

Maar dat Hij een Redder is *van* alle mensen.

Kun je in de Studiebijbel vinden.

Deel 8, bladzijde 704.

Of je hoort dat er eigenlijk niet staat dat 'aan Petrus de prediking van het evangelie aan de besnijdenis is toevertrouwd'.

Maar de prediking van het evangelie *van* de besnijdenis.

De prediking dus van het besnijdenis-evangelie.

Kun je in de Studiebijbel vinden.

Deel 8, bladzijde 40 - 41.

Vraagje: waarom is deze informatie uit de Studiebijbel eigenlijk niet algemeen bekend?

Tja...

En dan lees je in de Studiebijbel dat een ‘diaken’ eigenlijk een *bediende* is.

En een ‘discipel’ eigenlijk een *leerling*.

En een ‘gevangene’ eigenlijk een *krijgsgevangene*.

En het ‘Lam’ in het boek Openbaring is eigenlijk een *lammetje*.

En het boek ‘Openbaring’ zelf zou eigenlijk *onthulling* moeten heten.

En dat een ‘adelaar’ eigenlijk een *gier* is.

En dat de ‘duivel’ eigenlijk een *verdachtmaker* is.

En een ‘dienstknecht’ een *slaaf* is.

En een ‘apostel’ een *afgevaardigde*.

En het ‘evangelie’ een *goed bericht*.

En als er in onze bijbel het woord ‘tempel’ staat, dat dat in het meeste gevallen de tempel zelf niet is, maar *de gewijde plaats*, waar ook de tempel staat.

En dat de ‘wijzen uit het Oosten’ eigenlijk *magiërs* zijn.

En dat ‘berouw hebben’ (iets met je gevoel) eigenlijk betekent je *bezinnen* (iets met je verstand).

Dat de ‘ballingschap naar Babel’ eigenlijk de *verhuizing* naar Babel was.

En dat de ‘tabernakel’ eigenlijk gewoon *tent* betekent.

En dat de ‘rechterstoel’ van Christus eigenlijk het *podium* is.

Kun je ook in de Studiebijbel vinden.

Deel 11, bladzijde 496.

En als je dan een klein beetje verder zoekt, dan vind je dat het podium in de Grieks-Romeinse tijd de plaats is waar ook de *prijzen* uitgereikt worden.

En dat de Heer op die dag je bij zijn podium roept.

En dat Hij je dan geen ‘kroon’ geeft, zoals onze vertaling zegt, maar een *lauwerkrans*.

Een lauwerkrans is het teken dat je een overwinnaar bent.

Kun je ook in de Studiebijbel vinden.

Deel 15, bladzijde 103.

Eigenlijk zouden we, met behulp van de Studiebijbel, een goede vertaling moeten maken.

Waarbij we al die feiten erin verwerken.

De bijbelvertaling aanpassen.

Zodat je ook je denken aanpast.

Dat zouden we eigenlijk moeten doen.

Ja, eigenlijk wel ...

Maar goed, ik ga nog even met u terug naar die vierde augustus. Toen André, Gerard en ik bij elkaar zaten om deze dag voor te bereiden.

Ik vond het een gedenkwaardige middag.

Voor al mijn ideeën als niet ter zake doende werden beschouwd.

Ongewenst, zelfs.

Daar had ik al die weken aan lopen zwoegen ...

Na die buitengewoon inspirerende middag gingen de broeders weer naar huis.

En ik ging naar mijn computer.

Ik keek naar mijn voorbereide toespraken.

Ongewenst.

Niet meer nodig.

Weg ermee.

Het werd half zes.

Tijd voor een glaasje wijn.

Ook een glaasje voor mijn zoon, die in de keuken bezig was.

Ter inspiratie voor zijn kookkunsten, zullen we maar zeggen.

Ik vond eigenlijk wel, gezien de afgelopen uren, dat het een bijzonder glaasje wijn moest zijn.

Dat was tegelijkertijd ook een verrassing voor mijn zoon, die op een huiswijntje rekende.

Ik kwam met twee gevulde glazen de keuken binnen.

Mijn zoon was druk bezig met in de pannen te roeren.

Hij had de afgelopen middag even een paar keer zijn hoofd om de deur gestoken.

En hij had de concordante mannen aan de huiskamertafel bezig gezien.

Mijn zoon zei: 'Ha, pap ... zijn ze weg?'

Ik zei: 'Ja.'

Mijn zoon was nieuwsgierig.

Hij vroeg: 'En, hoe was het?'

Ik zei: 'Goed, jongen, maar al mijn ideeën werden terzijde geschoven.'

Er kwam een scheef lachje op zijn gezicht.

Hij zei: 'Heel goed, pap.'

Ik zei: 'Hoezo?'

Hij zei: 'Nou, ik vond al dat jouw ideeën voor die presentatie niet echt positief waren.'

Ik moest er wel om lachen.

Mijn zoon is altijd recht voor zijn raap.

Net als mijn vrouw.

Daar ben ik dus wel aan gewend.

Het houdt je ook nederig.

Ik gaf mijn zoon het gevulde wijnglas.

Hij proefde waardierend.

Hij zei: 'Lekker wijntje.'

Hij zette het glas neer en deed wat verse peper op het hoofdgerecht.

De aankomende maaltijd stond heerlijk te pruttelen.

Toen vroeg mijn zoon: 'En, wat ga je nu doen?'

Ik zei: 'Een goeie vraag.'

En toen ontstond er een gesprek over de brieven van Paulus.

Dat die brieven een unieke boodschap hebben.

En dat je die boodschap niet in de andere gedeelten van het Nieuwe Testament kunt vinden.

Ik keek onderhand naar het gerecht wat mijn zoon aan het klaar maken was.

Het rook verrukkelijk.

Iets Aziatisch.

Mijn zoon zei bedachtzaam: ‘Hmm ...’
Hij roerde nog eens in de pan.
En deed er een beetje gember bij.
En een snuifje van iets wat ik niet zo snel kon thuisbrengen.
Mijn zoon draaide het gas laag.
Hij zei: ‘Bijna klaar.’
We namen nog een slokje wijn.

Toen zei mijn zoon: ‘Wat je daarnet zei, hè, over Paulus, dat moeten de mensen dus wel kunnen controleren.’
Ik zei: ‘Inderdaad.’
Hij zei: ‘En, hoe moeten ze dat dan doen?’
Ik zei: ‘Ze hebben toch mijn Grieks-Nederlandse interlineair op het internet.’
Hij zei: ‘Ja, maar daar kijkt geen hond naar.’
Ik zei: ‘O, waarom niet?’
Hij zei: ‘Nou, dat is veel te ingewikkeld.’
Ik zei: ‘O.’

We namen nog een slokje wijn.
En mijn zoon deed iets onduidelijks met het eten.
En toen zei hij: ‘Pap, je moet die mensen in Garderen wel wat *geven*, hoor, niet alleen maar *zeggen*, dat het allemaal niet klopt.’
Ik zei: ‘Wat bedoel je?’
Hij zei: ‘Nou, je moet een Nederlandse vertaling maken, die past bij je interlineair. Dan kunnen de mensen het zelf controleren.’

Ik protesteerde.
Ik zei, dat anderen dat maar moesten doen.
Trouwens, er waren al mensen mee bezig.
Daar zou je alleen maar gezeur mee krijgen.
Nee, daar begon ik niet aan ...
Hé, weet je wel hoe moeilijk dat is, om zo’n vertaling maken?

Ik zag op het gezicht van mijn zoon weer die scheve lach komen.
Hij zei: ‘Als *jij* zo’n vertaling maakt, dan maak *ik* er een website voor.’

Nou, die website laat ik nu aan u zien.

Het heet: *geschriften.nl*

U ziet hier een nieuwe Nederlandse vertaling.

Een letterlijke vertaling.

Of, laten we het maar een *feitelijke* vertaling noemen.

Omdat al het feitenmateriaal van de Studiebijbel erin is verwerkt.

Ik wil voor u de kennis van 500 jaar Reformatie in Nederland toegankelijk maken.

Het is een makkelijk leesbare vertaling

Natuurlijk is dit ook een heel nauwkeurige vertaling.

Maar wel één, die u in de trein kunt lezen, of 's avonds in bed, of aan tafel.

Als u wilt weten of die vertaling wel goed gemaakt is, dan kunt dat controleren.

Met behulp van de Grieks-Nederlandse interlineair, die ook op de website staat.

Mijn zoon heeft de website zo gemaakt, dat u dit programma op alle manieren kunt gebruiken.

Op uw smartphone, op uw computer, op uw e-reader, noem maar op.

U kunt het gratis downloaden en printen.

Nou, wat let u nu, om de waarheid die u in de christelijke wereld hoort, te controleren?

Wees een Bereeër.

Sola scriptura.

God helpe ons.

Amen.